

за за изграждане на новия пространствен модел. Фолклорната хайдушка история се основава на съществуващата системно обоснова на в хронокултурно отношение организация на пространството. Хайдушкото пространство има „своя“ концепция на функциониране. Определящи в нея са „взаимоотношенията“ между реалното и хайдушкото пространство, проекцирането на хайдушкото върху реалното пространство. И отново ще подчертая, че решаващо в това отношение е осмислянето на наследената историческа и културна информация за конкретното пространство от хайдушкия фолклор, осъществяващо се чрез принципите на фолклорната история и най-вече чрез нейния локализъм и нравствени критерии, тъй като в нея става дума не за исторически лица, а за герои, изразители на конкретен етнически идеал.⁶¹ Затова и пространството в хайдушкия фолклор се осмисля преди всичко чрез делата на хайдутина и неговия многоаспектен образ.

Посочените два плана на усвояване на пространството в хайдушкия фолклор и превръщането му в хайдушко пространство се реализират по специфичен начин в отделните му съставни. В хайдушките песни е подчертана динамиката в движението на героя от д о л у към г о р е и обратно. Тръгването към горе е винаги свързано с началото на хайдушкия годишен цикъл. В основата на повечето текстове е мотивът за решението за хайдутство или, както е в някои текстове, героят е отишъл „горе на връх планината“, „на хайдушката равнина“, „на хайдушкото сборище“ и т.н., когато е настъпило време за събиране на дружината. Пространството г о р е е винаги свързано със „ставането“ на хайдушката дружина. А то не може да се осъществи произволно в пространството, а само и единствено на хайдушкото сборище, което във фолклорната хайдушка история е със специален статут и чрез чийто образ се възпроизвежда знанието и представата за хайдутина и хайдушката дружина. В този смисъл може да се каже, че хайдушкото сборище е с центроорганизиращи функции в хайдушкото пространство и е в основата на деленето на пространството на хайдушко и нехайдушко. В хайдушките песни това делене е по-ярко изразено. В тях динамиката около достигането на хайдушкото сборище